



פחד דוד

עלון שבועי בעניני פרשת שבוע



אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8566233 פקס. 08-8521527
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל
בנישואות בנש"ק טורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 581

משכיל לדוד

פרשת האזינו

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

שלימות? לא בכל מחיר

אף שנאמרים לשם שמים, מכיון שזה בלתי אפשרי שה"לשם שמים" יהא בשלימות לאחר שחנה היא צרתה. ועל כך הקפיד הקב"ה עליה שהיה לה בעצמה להתפלל במקום להכניסה, שהרי דברים הנאמרים מתוך גאווה וכעס ובפרט לצרתה לא יביאו שום תועלת אף שנאמרים לשם שמים, מכיון שזה בלתי אפשרי שה"לשם שמים" יהא בשלימות לאחר שחנה היא צרתה. לא כן הדבר אם פנינה עצמה היתה מתפללת על חנה. שהרי מוכוח תפילתה שהיתה נעשית בשלימות, מכאן נעשה הדבר לשם שמים. שהרי בלי ידיעת חנה היא מתפללת. ולא עוד, אלא שהיא מתפללת עליה מתוך צער של צרתה, ומבטלת את הנגיעה הפנימית של צרתה רק כדי להתפלל עליה.

ועל פי זה נבין, מדוע מזכירים את כל הענין הזה בהפטרה של ראש השנה. ללמדנו עד כמה נצרך להיזהר בדברים שבין אדם לחברו, ואם חלילה נכשל ופגע בחברו עד כמה עליו לפייסו, מכיון שעבירות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חברו. ועד כדי כך, עד שלפעמים לא כדאי להתחיל בכלל במצוה אם על ידי עשייתה נפגע חברו, עד שסופה מביאה יסורין. וכן לפעמים עשיית המצוה אינה כדבעי,

להיות עקרה ח"ו, כמו שמצינו אצל פנינה, כשראתה שבניה התחילו למות לא עשתה חשבון הנפש על כל הקורות אותה, מכיון שלא העלתה בהתחלה כלל על דעתה שמשוהו אינו כדבעי. רק לאחר שראתה שבכל פעם בה חנה יולדת בניה של פנינה מתים, רק אז הבינה את גודל העונש שמגיע לה כתוצאה מהצער שציערה את חנה.

לכן עלינו להיזהר שבראש השנה לא נבוא לפני בורא עולם בלי תשובה ומעשים טובים ובלי קבלות להבא, מכיון שאם חלילה באים להתפלל עם לב עקר וריק מקבלות להיטיב יכולים חלילה לעורר הרבה קטרוגים ח"ו. ומהטעם הזה אנו מתפללים ומבקשים בראש השנה: "אבינו מלכנו כתבנו בספר זכויות". כלומר, היום כאשר חזרנו בתשובה תכתוב אותנו בספר של זכויות שנהיה דומים כמו שנולדנו, וכל העבירות יהפכו לזכויות מדין "רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומוצוות". והיות ולא זכינו ללמוד תורה ולקיים מצוות, אז על ידי תשובה העבירות יהפכו לזכויות. ולא רק בראש השנה, אלא בכל יום אנו ואמרים "שאינו אנו עוין פנים וקשי עורף לומר לפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו צדיקים אנתנו ולא חטאנו, אבל חטאנו אנתנו ואבותינו". ופירוש הדבר, שעל אף שאנחנו צדיקים כפי שנאמר (שע"ה ס"א) ועמך כולם צדיקים, ולא רק אנתנו אלא גם אבותינו לא העיזו לומר על עצמם שהם צדיקים. והסיבה לכך שתמיד הרגישו את עצמם רחוקים עוד מעבודת ה', קל וחומר אנתנו.

"ויהי לפנינה ילדים ולחנה אין ילדים, וכעסתה צרתה גם כעס בעבור הרעימה כי סגר ה' רחמה". (שמואל א.א.)

ולמה בכתה חנה, מכיון שפנינה אמרה לה שהיא יותר חשובה מונה, והא ראייה שיש לה ילדים. ואיך בחז"ל (בבא בתרא טז.) שפנינה נתכונה לשם שמים דכתיב וכעסתה צרתה גם כעס בעבור הרעימה, ורש"י ז"ל אומר שתתערעם על שהיא עקרה ותתפלל.

ויחד עם זאת אמורים חז"ל (ילקוט"ש שמואל א' פ"ט) כשנפקדה חנה נענשה פנינה. דהיינו, כשנפקדה חנה והיתה יולדת בן אחד פנינה קוברת שני בנים, ילדה חנה ארבעה פנינה קוברת שמונה. כיון שנתעברה חנה בן חמישי, נתיארה פנינה שמו תקבור בניה שנשתיירו לה. הלכה ובקשה מן חנה, אמרה לה בבקשה ממך נענית לי יודעת אני שחטאתי לך אלא וותר לי שיחיו שני בני, באותה שעה נתפללה חנה לפני הקב"ה עליהן וחיו.

ושמעתי ששואלים, מדוע נענשה פנינה הרי היא התכוונה לשם שמים כדי שחנה תתפלל יותר בכוונה? ובהסבר הענין נראה, דשלימות המצווה היתה שפנינה בעצמה תתפלל על חנה, מכיון שהיא היתה צרתה של חנה ועליה לדעת שדבריה אל חנה אינם יכולים לפעול שתתפלל יותר בכוונה, מכיון שאלצה נראים הדברים כדברי כעס על אף שנאמרו לשם שמים. לכן נענשה פנינה בעונש חמור כל כך, מכיון שהיה כאן עומק הדין של אי עשיית שלימות המצווה. ושלימות המצווה פירושו שהיא עצמה תתפלל על חנה ולא שתרגיז אותה, והיה עליה לדעת שדבריה לא יביאו לחנה שום תועלת מלבד צער רב, והרי כבר למדנו שהקב"ה מדקדק עם חסידיו כחוט השערה.

ולא עוד, אלא שחנה היתה ידועה בתור צדקת גדולה, אם כן איך פנינה בכלל העלתה על דעתה חשד כזה שחנה אינה מתפללת על עצמה ומדוע תצער אותה כדי שתתפלל טוב יותר. אבל את פעולתה של פנינה ניתן לפרש, שכל מטרתה של פנינה היתה לזלזל באותה צדקת, ואפילו שהתכוונה לשם שמים, מכל מקום היה כאן מעט זלזול בקדושתה של חנה. ואדם העושה מצוה עליו להיזהר לאיזה כיוון מיועד שלימות המצוה הזאת, שח"ו לא תיעשה בצורה ובאופן כזה שהיא זרה למצוה עצמה ולרצון ה', וזהו בבחינת "אש זרה אשר לא ציווה אותם". אבל כאן טעתה פנינה, שכן היא חשבה ששלימות המצוה היא לעורר את חנה להתפלל יותר אפילו דרך כעס, ועל כך הקפיד הקב"ה עליה שהיה לה בעצמה להתפלל במקום להכניסה, שהרי דברים הנאמרים מתוך גאווה וכעס ובפרט לצרתה לא יביאו שום תועלת

»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il ««

הילולא דצדיקיא

- ג - רבי שמעון נתן נטע בידרמן, האדמו"ר מלעלוב ז - רבי יעקב ענתבי
- ד - רבי ישראל יעקב בורלא, מו"ס מקור ישראל ח - רבי שלמה בכור חוצין
- ה - רבי נפתלי כ"ץ מלובלין ט - הגר"ז סולוביצ'יק מבריסק
- ו - רבי יעקב יוסף הרופא, מו"ס שמן הטוב י - רבי יהודה הלוי אשלג, בעל "הסולם"

פרשת האזינו - שבת שובה ג' תשרי תשע"ב

ירושלים	תל אביב	באר שבע	הדלקת נרות
17:50	18:06	18:08	
19:01	19:03	19:03	מוצאי שבת
19:41	19:39	19:41	רבינו תם



מעשה שהיה



כך נטה את כף המאזנים

בימים שעתידנו מונח על כף המאזנים, הנה לנו עצה טובה להטות את כף המאזנים שלנו שתוכרע לזכות. מתוך שיחתו של המגיד הירושלמי הגה"צ רבי שלום שברון זצ"ל:

החיוב לדון לכף זכות, הוא גם במקום בו נראה לכאורה כי אין כל בסיס לסברה מעין זו, על כך יכולים אנו ללמוד מתוך המעשה הבא: היה זה בעת מלחמת העולם הראשונה, בשנת תרע"ד, בירושלים עיר הקודש. באותה תקופה - שלטו התורכים בארץ הקודש שלטון בלי מיצרים, כאשר מלבד נוראות שלטונם של הערלים הללו - היכו מוראות הרעב בבני ירושלים ללא רחם, והמצוקה כמו הרעב נתנו את אותותיהם בכל פינה. ראשיתו של מעשה ביהודי ירושלמי נחמד והגון, מוהל במקצועו, אותו הספקתי להכיר לעת זקנתו. למוהל זה, היה בביתו, על גבי הארון - נאפוליון זהב!

בכדי להמחיש את ערכו של אותו נאפוליון זהב, די אם נציין כי די היה בו כדי לכלכל משפחה במשך שנה שלימה. חצי שנה בודאי. היה זה אפוא אוצר של ממש אפילו בימים כתיקונם, ועל אחת כמה וכמה בתקופה מעין זו בה רעבו בני ירושלים ללחם, רעבו כפשטו ממש, מבלי מליצה... ויהי היום, ובנו של המוהל הבחין במטבע המונחת על הארון. ילד היה, כבן שבע או כבן שמונה, הרבה לא הבין במטבעות, הוא רק ידע כי יש מטבעות וכי אפשר לקנות בהם דבר מה... מבחינתו, לא היה הבדל בין "חירעלך" - המטבעות קטנות העשויות מנחושת בצבע צהוב, לבין הנפוליון - העשוי זהב טהור... וכי כיצד יוכל ילד להבדיל בין נאפוליון לחירעלע? הוא רק ידע שעם המטבע הלכים לחנווני, ואפשר לקנות סוכריה או גרעינים לפיצוח! הרבה לא חשב, הושיט ידו למטבע, נטלה, הלך עמה אל החנות, קנה מה שקנה - וחסל...

אלא שבביתיים, חזר אביו של הילד הביתה, הציץ על הארון - ולחרדתו מצא כי הנפוליון איננו. הוא קרא לאשתו, בירר האם יודעת הינה פשר דבר, אולם בפייה לא היה מה לחדש לו. לא נותר לה כי אם להצטרף לבהלתו של בעלה.

אלא שבביתיים, שב הילד ממשחקיו ברחוב, ואביו ואמו המודאגים מיהרו לשאול את פיו: "האם לקחת משהו מעל הארון?" הילד, אשר לא הבין את משמעות מעשיו - הודה על האמת ואמר: כן! לקחתי את המטבע!

"והיכן היא?" - נזעקו האב והאם, והתשובה לא איחרה לבוא: "הלכתי לחנות - וקניתי ממתקים!" השיב בתמימות, וניכרו היטב דברי אמת אשר בפיו.

כעת, מיהרה האם לרוץ אל קיטונו של החנווני, ומיד בהיכנסה - פרצה כלפיו בצעקות: "גנב! לקחת את הנפוליון שלנו! לקחת נאפוליון שלם - ובמחירו נתת לילד שלי כמה סוכריות! אתה רשע מרושע, גנב שבגנבים, הרי זה נורא ואיום! איך מלאך לבך לעשות כדבר הזה?!" זעקה האשה, ואף החלה מורטת את שערות ראשה וקוראת: "נאפוליון היה זה! מלבדו - אין לי מאומה! בעלי הביא הביתה מציאה, נאפוליון זהב, היה לנו כסף לקנות אוכל במשך שנה שלמה, ועכשיו עבדה תקווננו!"

אלא שהחנווני, לא הבין מה בדיוק רוצה ממנו האשה... בעודו נרעש ונרגש קרא והשיב כנגדה: "מה את רוצה ממני? עליה את מעלילה עלי! אמנם ביקר בנך בחנותי, אמנם קנה ממני ממתקים, אולם הוא לא נתן לי אלא "חירעלע"! לא נאפוליון! בשום אופן! ילד יכול לטעות, אצלו גם חירעלע נראה נאפוליון!" - סיים החנווני, אבל האשה אינה מרפה: "כיצד

תטען שלא היה זה נאפוליון? הבה, נקרא לילד ונשאלה את פיו!" - הציעה, ובטרם זכתה הצעתה למענה - קראה לבנה הקטן ושאלה:

"אמור נא, מהיכן לקחת את המטבע?" "מעל הארון!" השיב, והאשה מיהרה להכריז בתרועת נצחון: "הנה! אתה רואה! על הארון לא היו חירעלך! רק נאפוליון היה שם, וזהו! אתה שקרן וגנב!". בקיצור, האשה צועקת והחנווני עונה כנגדה. נעשה רעש גדול ונתאספו הרבה אנשים על יד החנות, החנווני עומד המום ומסכן, ואף זוכה לבזיונות מכל הצדדים כאשר האשה מספרת לכולם בזעקות שבר את המעשה באופן החלטי וברור: "החנווני גנב נאפוליון מידי של ילד קטן!".

בסופו של דבר הלכו כולם לבית-דין, כאשר לדין - כבר התייצב אבי הילד בכבודו ובעצמו, תיאר את כל השתלשלות המאורעות, ופסקם של בית הדין היה ברור, חד וחלק: על החנווני להשבע כי לא קיבל את המטבע! החנווני חזר על טענתו וניסה להסביר כי לא קיבל מהילד אלא 'חירעלע' ולא יותר, ואף הבהיר כי אם לא תוותר בפניו כל ברידה אחרת - ישבע בכדי לאמת את טענתו.

אלא שבשלב זה, כשראה המוהל כי החנווני מוכן באמת לישבע - החליט לוותר על תביעתו. וכי מה תועיל לו שבועתו של הלה? ובכלל, האם יגרם הוא ליהודי להשבע לשקר? "היו לא תהיה!" - אמר בליבו, ויותר על השבועה, אלא שלא היה בויתורו זה בכדי לטהר את שמו של החנווני. אולי אפילו להיפך...

הלה יצא מביה"ד כשראשו חפוי, וכל מי שידע או שמע על הענין - דן אותו מבלי משפט לגנב ושקרן. חייו של החנווני כמו חיי אשתו ובני ביתו - הפכו לגיהנם, רצוף בושות וחרפות. בתוך ההמון נמצאו גם כאלה שקינאו לשם-שמים והזהירו את ילדיהם שלא לקנות אצלו. וכך, בנוסף לכל הבזיונות, גם מצבו הכלכלי הלך והתדרדר, רחמנא ליצלן!

כך נמשך המצב במשך מספר שנים, עד תום המלחמה. אז, התברר הסיפור האמיתי. ביום מן הימים קיבל המוהל מכתב אל ביתו, ואילו מצורף נאפוליון זהב. וכך נכתב בדף אשר צורף אל המטבע:

"לפני כמה שנים, בעצם ימי המלחמה האיזומה, הלכתי ברחוב וראיתי את בנך הולך עם נאפוליון זהב בידו. אני הייתי רעב, אשתי רעבה, הילדים שלי רעבו, ועל כן חשבתי לעצמי: 'הילד הזה מסתובב עם נאפוליון בידים, היאך אפשרי הדבר? אין זאת אלא שבביתו טובעים בנאפוליונים, ואני כאן הולך למות ברעב, ביחד עם אשתי וילדי'..."

"מה עשיתי? התיישבתי בדעתי, ואמרת בליבי: 'הלא אפשר לעשות כאן הלוואה, וכאשר הקב"ה יעזור וירוח לי - אחזיר!' כך ניגשתי לילד ואמרת לי: 'מה יש בידך?', הילד הראה לי את הנפוליון שבידו, התחלתי לשחק איתו, ובדרך זו - עלה בידי להחליף את הנפוליון שבידו 'חירעלע' פשוטה! הילד לא שם לב למאומה, וכלל לא הבחין בהחלפה!"

"אכן עכשיו, כאשר הסתיימה המלחמה, אני מחזיר לך את ההלוואה שלקחתי שלא בידיעתך, ומבקש כי תמחל לי - שכן אונס גמור היה זה מצדדי!" - סיים הכותב אשר לא הזדהה בשמו, את מכתבו.

עתה התברר כי החנווני הפשוט והתמים - צדק! הוא נותר בנאמנותו ובתומו, אמת דיבר, ומעולם לא שלח ידו בממון חברו! כל הבזיונות - היו בחינם, כל ההשפלות - עוול מוחלט, והרכילות - הוצאת שם רע נוראית! חייו של החנווני נהרסו - וכל זאת מאחר ולא נדון לכף זכות!

ומה בנוגע אלינו? הבה נלמד מכך לשפוט בצדק כל יהודי ויהודי, להביט בראיה חיובית על הזולת, ועל ידי כך נוכה גם למידה כנגד מידה - שימדדו לנו בשמים להביט ולהשקיף על מעשיו לכף זכות.



הוד הפרשה

תולה ארץ על בלימה נצור לשונך



תענית דיבור

ראיתי כתוב בספר ראש הגבעה, שכשאדם רוצה להתנדב תענית, טוב יותר שיקבל עליו תענית מדיבור, ממה שיקבל עליו תענית מאכילה. כי מתענית דיבור לא יהיה לו נזק לא בגופו ולא בנשמתו, ולא יחלש על ידי התענית הוא ("חפץ חיים")

1. מה בין "טל" ל"מטר"?
2. על מי הציף ה' את מי האוקינוס?

מאוצרו של מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מן האוצר



עיקר התשובה בלימוד התורה

"שובה ישראל עַד ה' אלקיך כי כשלת בעוֹנֶיךָ קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל ה'." (הושע, יד)

מה טעם אמר בתחילה "עד ה'", ולבסוף אמר "אל ה'?"

ובכלל יש להבין מה כוונת הנביא

באומרו "קחו עמכם דברים", מה הם הדברים

שאנו צריכים לקחת עמנו? הנה אמרו רבותינו ז"ל (ספרי, דברים

ש"ו): אין 'דברים' אלא דברי תורה, שנאמר (דברים ה, יח) "את הדברים האלה דבר ה' אל כל קהלכם". מגיד הכתוב שאף על פי ששב האדם על מעשיו הרעים, עדיין לא שב ואין תשובתו קרויה תשובה, עד שהוא מתחיל לעסוק בתורה ואינו חוזר על חטאיו. ואי אפשר לזה בלא זה, שהרי אם יעסוק האדם בתורה ואינו שב על חטאיו, נמצא זה מת בלא תשובה. ואם שב בתשובה ואינו עוסק בתורה, סופו חוזר על חטאיו, לפי שאין לך דבר שעומד בפני החטא כמו דברי תורה.

לפיכך אמר הנביא כיצד מצות תשובה? תחילה צריך החוטא שיעזוב חטאו ויכבה על חטאיו, וזהו שנאמר שובה ישראל עד ה', עד ולא עד בכלל, שאינה תשובה גמורה,



ואימתי מגיע עד המקום ותשובתו תשובה גמורה. כיון שהוא לוקח עמו 'דברים' שהם דברי תורה, באותה שעה הוא שב אל ה', שהרי מובטח הוא שאינו חוזר אל החטא לעולם מתוך שהוא עוסק בתורה, והתורה היא תריס בפני יצר הרע. וכן נאמר על ידי דוד המלך (תהלים לד, טו) "סור מרע ועשה טוב", סור מרע תחילה ואחר כך עשה טוב. הוי אומר שיעיקרה של תשובה היא תלמוד תורה, שהרי מי ששב ואינו עוסק בתורה יכול לעבור על הרבה גופי תורה ואינו מכיר בהם שהרי לא למד מימיו, לפיכך צריך מיד אחר התשובה שיעסוק בתורה שיהא יודע איסור והיתר. הלכך מצינו בשלחן ערוך (רמ"א או"ח תרכה, ה) "והמדקקים מתחילים מיד במוצאי יום כיפור בעשיית הסוכה, כדי לצאת ממצוה אל מצוה", והואיל ושובו והתחרטו על עבירות שבידם ביום הכיפורים, הם הולכים ועוסקים מיד בתורה ומצות כדי שלא יהיו חוטאים מכאן ואילך. לפיכך לא נאמר "כי היום הזה יכפר עליכם",

אלא "כי ביום הזה יכפר עליכם", לפי שיכולנו לחשוב שהואיל ועצמו של יום הכיפורים מכפר, אף מי שאינו עוסק בתורה אחר יום הכיפורים עלתה לו תשובה, תלמוד לומר "כי ביום הזה יכפר עליכם",

למי שבא להתכפר מכפר ואינו מכפר למי שאינו בא להתכפר. אילו היה נאמר "כי היום הזה יכפר", הייתי סבור לומר שהיום הזה מכפר אף על פי שלא קיבל עליו, לכך נאמר כי ביום הזה יכפר למי שבא להתכפר.

מן המעין



היינו, שלא ישאר בהם דעת ותבונה בטפשים הללו לשאול ולקנטר.

וכל זה, כותב רבי מיכאל הכהן זצ"ל, בספרו "אבני השהם". רמוז בתיבת "עצות", שהוא בגימטריא: "הושע בן חנניה".

"כי לא דבר רק הוא מכם". (לב. מז.)

תיבות אלו עולים במנין גימטריא "גימטריאות"...

ועל כך מובא בספר "תוספת ברכה", כותבת התורה שהוא "לא דבר רק הוא מכם", ואם כן אפשר לחשבה גם לחשיבות. אכן גם בלא זה מצאנו חשיבותה אצל חז"ל שנשתמשו בה כמה וכמה פעמים, והיא גם אחת מל"ב מידות של רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי.

אור הזוהר

"מוחצתי ואני ארפא" (לב. לט.)

אמר רבי יוסי; עתיד הקדוש ברוך הוא להשלים ולרפאות את ישראל שיהיו שלמים בכל שלא יהיו בהם בעלי מומים כלל. לפי שהם תיקון העולם, כאותם בגדים ומלבושים של האדם שהם תיקון הגוף.

זהו שאמר הכתוב 'ויתיצבו כמו לבוש'.

בוא וראה; כאשר יתעוררו מן העפר, כמו שנכנסו [לקבר] כך יקומו. חיגרים או עוורים נכנסו - חיגרים ועוורים יקומו. באותו לבוש. שלא יאמרו אחר הוא שהתעורר.

ולאחר מכן ירפאם הקדוש ברוך הוא ויהיו שלמים לפניו, ואז יהיה העולם שלם בכל ואז 'ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד'.

(אמור צא.)

"כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו". (לב. ט.)

רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל, פנה פעם בשאלה אל הגאון מווילנא זצ"ל, אודות הנאמר בתנא דבי אליהו, שאחת ממידותיו של הקדוש ברוך הוא, היא מדת השמח בחלקו. והקשה רבי חיים דמה מקום לומר כלפי הקדוש ברוך הוא - לו הארץ ומלוואה - שהוא שמח בחלקו?

והשיב לו הגר"א, כי כוונת המאמר הוא שהקב"ה שמח בעמו ישראל בכל מצב ומעלה שהם מצויים בו, ואף בדורות האחרונים שהרוחניות נתמעטה לעומת הדורות הראשונים - ראשונים כמלאכים.

וזהו אפוא פירוש הפסוק: "כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו". בני ישראל, אלו הם חלקו ונחלתו של הקב"ה ובהם הוא שמח. - שמח בחלקו.

"צור ילדך תשי ותשכח א-ל מוהוללך". (לב. יח.)

על תועלתה, ההכרחית, של השכחה, כתב רבי בחיי בספרו "חובת הלבבות". כי התועלת שיש בשכחה היא, כי לולא השכחה היה האדם שרוי תמיד בעצבות, ושום שמחה לא היתה מסוגלת להסיח את דעתו מעצבותו, ולא היה נהנה מממה שמשמח אותו כשיזכור את הצרות שעברו עליו בעבר, ולא היתה לו תקוה למצוא אי פעם מנוחה ממי שנוטר לו איבה. מאחר שהוא לא היה שוכח את סיבת שנאתו לעולם, והיה מפחד כל ימיו מקגאתו.

"כי גוי אבד עֲצוֹת הַמָּה וְאִין בָּהֶם תְּבוּנָה". (לב. כח.)

בגמרא מסכת חגיגה [דף ה:] מסופר, שלפני פטירתו של רבי יהושע בן חנניה, אמרו לו החכמים: מה נעשה מהמינים? - לפי שהיה רבי יהושע פיקח וחרף והיה יכול לנצחם. השיב להם רבי יהושע, דמכיון שהוא יפטר מן העולם, אזי לא יהיה עוד דעת וחכמה במינים לשאלם שאלות. וכנאמר בפסוק:

"כי גוי אבד עצות המה" - כלומר, שבזמן שיפטר חכם מישאל שיהיה אובד ומאבד עצות ושאלות של המינים והאפיקורסים על ידי תשובותיו, אזי "ואין בהם תבונה".

בדרך אבות

ממעשיהם של צדיקים



ההמחשה והתחושה

הסכמתי מיד לעזור לו - על אחת כמה וכמה במשפט לפני ה', הלא בודאי צריכים אנחנו לטכס עצה ולמצוא דרך לצאת זכאים. על כן מוטל עלינו למצוא דרך, שנתעורר ונחוש באמת את פחד הדין והמשפט של הימים הנוראים הבעל"ט.

מקצצים לו חתיכות חיים

סיפר המשגיח דישיבת "כפר חסידים" הג"ר דוב יפה שליט"א, כשהגה"צ רבי אלי' לופיאן זצ"ל, היה מדבר על עניין חרדת הדין, היה עומד על נקודה נוספת: פעמים שאדם עומד סמוך לר"ה, וכשעורך חשבון נפשו, הוא מגיע למסקנה שמעשיו בשנה זו לא היו יותר גרועים ממעשיו בשנה שעברה.

ואז הוא אומר לעצמו: "העובדה ששנה זו עברה עלי' בשלום, מוכיחה שכאשר דנו אותי בר"ה הקודם על מעשי שבשנה שעברה, מצאו אותם כשרים, ולפיכך גזרו את דיני לחיים טובים, וא"כ מסתמא גם השנה שמעשי לא היו גרועים יותר, ידונו אותי לחיים טובים לשנה שתבא, ויכול אני להיות רגוע..."

אך, אמר רבי אלי', אפשר שטעות חמורה בידו! שהנה, בהשגות הראב"ד על הרמב"ם בהל' תשובה יסד, שמה שאמרו חז"ל, שבראש השנה רשעים נחתמים לאלתר למיתה, אין הכרח שיחתמו את דינם שימותו מיד בשנה זו, אלא יתכן שיחתמו את דינם, לאלתר, שימותו קודם הזמן שהיה קצוב להם לחיות. כגון: מי שהיה קצוב זמנו לשבעים שנה, אם בראש השנה ימצא שהוא רשע, חותמים לאלתר את דינו שימות כשיגיע לגיל חמישים במקום בגיל שבעים.

וא"כ אפשר שכל חשבון אדם זה בטעות יסודו! הוא חושב להוכיח מהעובדה שעבר את השנה האחרונה בשלום, שבר"ה הקודם נכתב לחיים, ומקווה על סמך זה, שגם השנה, שמעשיו לא גרועים יותר, יחתם לחיים, בעוד שיתכן שבר"ה הקודם החליטו להוריד לו שנה מהחיים שנקצבו לו, ובשנה זו מידת הדין כבר לא מסתפקת בשנה ותתבע להוריד לו שנתים, וכך מקצצים לו חתיכות חיים! ואז כשבאמצע שנתו יגיע קיצו, יתברר שראש השנה לא היה טוב...

בפיוטי הימים הנוראים אנו מוצאים לא אחת את הפיסקא "מי לא ירא מיום דין הנורא".

ובאמת כיצד מחדירים ללב את התחושה האמיתית של יום הדין? את הפחד מפני השופט ובאי כח התביעה?

מסתבר שבפני דילמא זו עמדו גם גדולי ישראל, לא רק פשוטי העם כמונו. הנה כך מסופר על מסופר על גאון המוסר רבי ישראל סלנטר זצ"ל, שפעם אחת לפני ראש השנה הלך לבית דין, כדי לראות איך דנים אדם, כדי שעל ידי זה יתחזק בלבו ציור הדין.

הרעיון הוא כביר. לבצע פעולות פשוטות אך אמיתיות שיש בכוחן להמחיש ללב הגס, כמה הלב חרד ומתפחד מפני אימת הדין והשופט. תרגיל מסוג זה נערך להגה"צ רבי אורי ויסבלום שליט"א, משגיח בישיבת "נחלת הלויים" כפי שהוא עצמו סיפר לתלמידיו: "הומחשתי לזאת ע"י אברך יקר, שהתקשר אלי מספר ימים לפני אלול, ושאל אותי אם הוא יוכל לבוא לשוחח עמי. ומפני טירדת הרבים סירבתי".

"אך אותו אברך ענה ואמר לי שהוא עומד לפני משפט, ומוכרח לבוא ולשאול לעצתי. ואכן נעניתו לי מיד. וכי יכול אנוכי לסרב העומד לפני משפט? שמא משפט זה ענינו ויכוח בין שכנים או על נכסיו, וכדומה".

"כשהגיע האברך, סיפר לי שיש לו משפט בר"ה שבו הוא יועמד לדין על כל מעשיו שעשה במשך השנה".

"התעוררתי מזה מאוד, שהלא אם כשסברתי שהמדובר במשפט בני אדם

אנשי אמונה תולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

מנין הרב יודע?

האב והיולדת התפלאו מאד: "מנין הרב יודע שנולדה לנו בת למזל טוב? הרי הלידה עצמה היתה לפני זמן קצר מאוד וכיצד הדבר נודע לרב?" "הסבא שלכם, רבי דוד, בא אלי מעולם האמת, וביקש ממני לבוא לכאן ולברך את התינוקת, וגם לתת לה את השם חנינא", השיב הצדיק.

המשפט האחרון שיצא מפי רבי חיים, הרעיד להורי הילדה את נימי הנפש. "האם הרב יודע, שאל האב, כי בשנה שעברה נולדה לנו בת, וקראנו את שמה 'חנינא' והיא נפטרה זמן קצר אחר כך?"

"אין לכם ממה לחשוש, הרגיע אותם הצדיק. הביאו אלי את הבת, אני אברך אותה ואקרא לה את השם 'חנינא', והיא תחיה לאורך ימים, ותראה רוב נחת מזרעה ומזרע זרעה".

הצדיק הקדוש רבי דוד אפרגן זצ"ל, נגלה פעמיים באותו הלילה בחלום אל רבי חיים הקטן זיע"א, ואמר לו: "רבי חיים, קום מיד בבקשה, ותלך מיד אל ביתה של נכדתי, אשר זה עתה ממש ילדה בת למזל טוב. תברך את התינוקת, ותתן לה את השם חנינא".

רבי חיים קם מיד ממיטתו, נטל את ידיו כדת וכדין ולקח עמו את משמשו, ויחדיו הלכו במהירות אל בית משפחת אפרגן. כשהגיעו לבית המשפחה דפקו בחוזקה על הדלת, כשהדלת נפתחה נדהמו בני הבית לראות את רבי חיים עומד למולם בשעת לילה כה מאוחרת.

רבי חיים זיע"א לא השתהה, הוא ניגש מיד לעצם הענין שלשמו הגיע ואמר להם: "מהרו והביאו אלי את התינוקת שנולדה לכם זה עתה".

"אנשי אמונה יראי חכמים ונבונים" (גו"א דברים ו')



...וכיון, שדווקא בדורנו אנו, יימצאו קטני אמונה, אשר יטילו ספק במעשי ובנפלאות הצדיקים, דווקא משום כך חשבתי לחרוט עלי ספר את הנהגות ונפלאות אבותי הקדושים זיע"א, אשר מסרו את נפשם על הכלל ועל הפרט, לעזור ולסייע לכל אחד ואחד. יהי רצון, שכל מי שיקרא בסיפורים הללו, יתחזק לבו באמונת ה', וזכות אבותי זיע"א תגן בעדו ובעד כל כלל ישראל בכלל, אמן ואמן.

...ודיעת נפלאות הצדיקים היא זו אשר תביא לכל אחד ואחד את הרצון לגעת ולהתדבק במעשה אבות - סימן לבנים. לילך בדרכיהם ולהתעלות כמותם בתורה ובמצוות ובמעשים טובים, מתוך אהבה לזולת עד אין קץ ותכלית. וזה אשר הביאנו לחקוק עלי ספר מעט מזעיר מכל אותם נפלאות ומופתים.



הרי לנו מכל הדברים הללו, עד כמה גדולה מעלת האמונה בצדיקים. וכל מי שקורא את הדברים הללו מבין, עד כמה האדם מפסיד כשאינו מאמין בהשי"ת, כי העיקר היא האמונה. שכן חבקוק הנביא העמיד את כל התורה כולה על יסוד אחד ואמר "וצדיק באמונתו יחיה" (חבקוק ב. ד). שהרי מה שווה לו לאדם ללמוד תורה או לקיים מצוות באם חסרה לו האמונה בהשי"ת.

(מדברי הפתיחה מאת מורנו ורבנו הצדיק רבי דוד חנניה פינטו שליט"א)



אולם הרשות ניתנה לנו לפרסם את הסיפורים שקרו בזכות הצדיקים הקדושים זיע"א, על פי הסכמתם של גדולי התורה שיחיו, ועל פי רשותם של צדיקים מפורסמים שהבינו, כי בזכות קריאת סיפורים אלו, ילמדו הקוראים דרך בעבודת השי"ת לאהבה אותו, ליראה אותו ולדבקה בו, ותכנס בלבם אמונת ה' ואהבתו.

...לצד היותם בעלי חכמה ותורה, יצא שמעם של רבני משפחת פינטו כבעלי מופת ומלומדים בניסים. משום כן, הפך ביתם של רבני משפחת פינטו, בכל הדורות, כמוקד עליה לרגל של המוני יהודים המבקשים נצח, ברכה, או ישועה. זאת, מכיון שידעו כי כאן, בבית זה, מתקיים מאמר חז"ל: "צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים, הקדוש ברוך הוא גוזר גזירה והצדיק מבטלה"...



ואולם, בראש מעייניהם של צדיקי בית פינטו, לא עמד כלל הרצון להתבלט ולהשאיר רושם לדורות הבאים כפועלי ישועות ומחוללי ניסים. צדיקים אלו הקדישו את זמנם, בכל שעות היום והלילה לתורה ולעבודה, ואף התמסרו לעסוק בצרכי ציבור, לעזור ולסייע על כל צעד ושעל לכל אחד מאחינו בני ישראל. בשל כך, דווקא אורח חייהם זה, המלא כולו רוחניות, יכול לשמש נר לרגליהם של כל אחד ואחד מבני ישראל, המבקשים לעמוד בנתיבי התורה, הקדושה והמצוות.

(מדברי ההקדמה מאת מכון "פניני דוד" ירושלים)

שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה

לברך על המוגמר
בהוצאתו לאור עולם של הספר

אנשי אמונה

והוא סיפור תולדותיהם, חייהם ופועלם
של צדיקי משפחת פינטו זיע"א

מעל ל-470 עמודים גדושים, ערוכים בטוב טעם ודעת
מלווים בתמונות, על קורות בני המשפחה
מזמן הרב 'המוסמך' רבי יאשיהו פינטו זיע"א
ועד לצדיק המופלא רבי משה אהרן פינטו זיע"א.



ניתן להשיג במשרדי המכון בטלפון: 02-6433605